

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avlysning/totalforkastelse. Ulovlig tildelingskriterium.

Innklagede gjennomførte en konkurranse for anskaffelse av innkjøpsfaglig bistand til eiendom og administrative anskaffelser. Klager gjorde gjeldende at konkurransen var i strid med anskaffelsesregelverket og skulle vært avlyst som følge av at tildelingskriteriet «Kvalitet» ikke oppfylte krav om tilknytning til leveranse, var unødvendig konkurransebegrensende og i strid med de generelle prinsippene i anskaffelsesloven § 4, og at minstekrav til sikkerhetsklarering på tilbudstidspunktet av tilbudt ressurs var unødvendig konkurransebegrensende og i strid med de generelle prinsippene i anskaffelsesloven § 4. Klagenemnda kom til at tildelingskriteriet «Kvalitet» og at tidspunkt for oppfyllelse av minstekravet til sikkerhetsklarering var ulovlig konkurransebegrensende og i strid med de generelle prinsippene i anskaffelsesloven § 4, slik at det forelå plikt til å avlyse konkurransen.

Klagenemndas avgjørelse 10. juli 2026 i sak 2025/1893

Klager: KPMG AS

Innklaget: Politiets fellestjenester

Klagenemndas medlemmer: Alf Amund Gulsvik, Sverre Nyhus og Hanne S. Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Politiets fellestjenester (heretter *innklagede*) kunngjorde 26. november 2025 en tjenesteanskaffelse gjennom en dynamisk innkjøpsordning for anskaffelse av innkjøpsfaglig bistand til eiendom og administrative anskaffelser. Anskaffelsens verdi var estimert til 2 600 000 kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 11. desember 2025.
- (2) Tildelingskriteriene var «Pris» vektet 40 prosent, og «Kvalitet» vektet 60 prosent. Kontrakt ville tildeles tilbudet med det beste forholdet mellom pris og kvalitet. Om tildelingskriteriene var det angitt:

Kriterium	Vekt	Dokumentasjonskrav
<i>Pris</i>	<i>40 %</i>	<i>Timepris eks. mva. for oppdraget oppgitt i vedlegg 1 – CV.</i>
<i>Kvalitet</i> <i>Kvalitet evalueres på bakgrunn av en helhetsvurdering tilknyttet Konsulentens samlede</i>	<i>60 %</i>	<i>Tilbudt konsulents relevante erfaring og kompetanse dokumenteres i vedlegg 1 – CV og være tilstrekkelig til å synliggjøre den merverdi</i>

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

relevante erfaring og kompetanse utover minimumskrav oppgitt i vedlegg 1 – CV. Følgende vil vektlegges i prioritert rekkefølge: • Konsulentens dokumenterte erfaring fra gjennomføring av anskaffelsesprosesser (erfaring med LOA/FOA del I, II og III prosedyrer, samt konkurranse med forhandling). • Konsulentens dokumenterte erfaring med bruk av Statens standardavtaler og eventuelle andre avtale formularer. • Konsulentens erfaring med gjennomførte anskaffelser ved bruk av KGV fra Eu-supply • Det er en fordel om konsulenten har erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet For nærmere beskrivelse av evalueringskrav se vedlegg 1 – CV under tittelen «Relevant erfaring og kompetanse (Evalueringskrav) utover minimumskrav».		konsulenten kan tilføre innenfor de enkelte preferansene.
--	--	--

- (3) I vedlegg 1 – CV, skulle leverandørene blant annet fylle ut fanen «Egenskaper relevant for oppdraget (Minimumskrav)». Et av kravene under denne fanen var «Konsulenten skal

være sikkerhetsklarert for Hemmelig og skal stille til autorisasjonssamtale for klarering før oppstart». Minimumskravet skulle dokumenteres ved en bekreftelse «Ja/Nei» fra leverandøren og en kort redegjørelse med referanser som skulle godtgjøre at kravet var oppfylt.

- (4) *Av «Avtale om konsulentbistand» fremgikk det også at konsulenten skulle «være klarert for Hemmelig». Det var i tillegg opplyst at «Bistanden skal påbegynnes snarest mulig etter at politiattest foreligger og autorisasjonssamtale for klarering er gjennomført».*
- (5) *Videre i vedlegg 1 – CV, skulle leverandørene fylle ut fanen «Relevant erfaring og kompetanse (Evalueringskrav) utover minimumskrav (Leverandøren skal dokumentere oppfyllelse av kravet gjennom en kort beskrivelse)». Et av evalueringskravene her var «Det er en fordel om konsulenten har erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet», og skulle dokumenteres med en kort beskrivelse.*
- (6) *På bakgrunn av vurderingstemaet i det fjerde kulepunktet under tildelingskriteriet «Kvalitet» som gjaldt tidligere erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet, sendte KPMG AS inn spørsmål før tilbudsfrist til innklagede. KPMG AS fremholdt at punktet var konkurransebegrensende og anmodet videre at innklagede endret punktet slik at også relevant erfaring fra andre oppdragsgivere kunne gi uttelling under vurderingstemaet. KPMG AS stilte også spørsmål knyttet til tidspunktet for når sikkerhetsklarering «Hemmelig» skulle foreligge.*
- (7) *Innklagede besvarte klagers spørsmål, og skrev at de anså evalueringskravet om tidligere erfaring med politiets interne prosesser og systemer for å være i tråd med anskaffelsesregelverket. Innklagede skrev også at den tilbudte ressursen måtte være sikkerhetsklarert «Hemmelig» på tilbudstidspunktet, og opplyste at saksbehandlingstiden hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet var lang, og at det ikke var tid til å avvente at konsulenter uten sikkerhetsklarering fikk behandlet sin søknad.*
- (8) *Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tre tilbud, herunder fra Dovre Group Consulting AS, Odin AS og Viljr AS. KPMG AS (heretter klager) deltok ikke i konkurransen. En leverandør ble avvist fra konkurransen som følge av manglende oppfyllelse av minstekrav.*
- (9) *Den 9. januar 2026 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Viljr AS (heretter valgte leverandør).*
- (10) *Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 22. desember 2025. Klagebehandling startet 7. januar 2026, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter klagenemndsforordningen) § 13 siste punktum.*
- (11) *Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 9. januar 2026.*
- (12) *Nemndsmøte i saken ble avholdt 22. juni 2026.*

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (13) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved ikke å avlyse konkurransen. Tildelingskriteriet «*kvalitet*» oppfyller ikke kravet om tilknytning til leveransen i anskaffelsesforskriften. Tidligere erfaring i en spesifikk organisasjon, i dette tilfellet erfaring med gjennomføringer av anskaffelser i politiet, er ikke tilstrekkelig til å si noe om sterke eller svake sider ved den tilbudte konsulents erfaring og kompetanse. Vurderingstemaet innebærer at ressurser som har arbeidet med anskaffelser i politiet, får full uttelling. Det er irrelevant hvem som er oppdragsgiver for arbeidet. Det relevante for bedømmelsen må være innholdet av arbeid eller oppdraget som skal gjennomføres under kontrakten, herunder kompleksitet og relevansen av erfaringen.
- (14) Subsidiært anføres det at kravet er unødvendig konkurransebegrensende og i strid med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven. Tildelingskriteriet knyttet til erfaring med gjennomføring av anskaffelser i politiet, medfører i praksis et stort konkurransefortrinn for leverandører som allerede har hatt eller innehar tilsvarende oppdrag for politiet. Kravet hindrer derfor etablering av nye leverandører og begrenser konkurransen. Konkurransefortrinnet forsterkes, og konkurransen blir ikke reell. Kravet kunne vært ivaretatt på en mindre konkurransebegrensende måte ved for eksempel å oppgi hvilke systemer og prosesser som skal benyttes, og knyttet evalueringen opp mot erfaringen med disse, eller angi krav om gjennomføring av nødvendig opplæring i relevante systemer og prosesser for leverandørens regning. Innklagede kan ikke høres med mangelfull planlegging og sen utlysning av konkurransen som begrunnelser for et utvidet handlingsrom til å benytte konkurransebegrensende kriterier.
- (15) Videre er minstekravet til sikkerhetsklarering av tilbudt ressurs på tilbudstidspunktet unødvendig konkurransebegrensende og i strid med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven. Det er ubestridt at tjenestene som skal leveres under kontrakten, krever sikkerhetsklarering. Tidspunktet for når klareringen skulle foreligge, kunne vært endret til oppstartstidspunktet for kontrakten. Konsulenter uten sikkerhetsklarering har ikke mulighet til å tilegne seg slik klarering før kontraktsignering i denne anskaffelsen. Oppdragsgiver har en plikt til å utjevne konkurransefordeler som en tilbyder tilegner seg ved å være eksisterende leverandør. Bare innklagede kan inngi søknad om sikkerhetsklarering på vegne av leverandøren. Varigheten av en slik sikkerhetsklarering bør uansett ikke settes lengre enn klareringsbehovet. Med hensyn til saksbehandlingstiden hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet, som normalt er tre måneder, kunne innklagede kunngjort konkurransen tidligere for å få klarering i tide.
- (16) De to påståtte feilene kunne ikke vært rettet på annen måte enn ved å avlyse konkurransen og gjennomføre konkurransen på nytt. Feilene har påvirket deltakerinteressen ved at klager ikke deltok i konkurransen.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (17) Innklagede har ikke brutt anskaffelsesregelverket. Underkriteriet «*fordel om konsulenten har erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet*» under tildelingskriteriet «*kvalitet*», er lovlig. Ordlyden må leses i sammenheng med konkurransegrunnlagets beskrivelse av evalueringen av kvalitet som sier at det skal gjøres en helhetsvurdering tilknyttet konsulentens samlede relevante erfaring og kompetanse. Dette vurderes så opp mot konsulentens arbeidsoppgaver beskrevet i konkurransegrunnlaget.

Dokumentasjonskravet innebærer også at leverandøren må synliggjøre hvilken merverdi konsulenten kan tilføre innenfor de ulike preferansene. Underkriteriet, og da sammen med øvrige underkriterier, er derfor egnet til å identifisere det mest økonomisk fordelaktige tilbudet i konkurransen. Konsulenten skal bistå i avdeling for anskaffelser, som er ansvarlig for å gjennomføre anskaffelser, inngå rammeavtaler, kontrakter og enkeltanskaffelser i tråd med kategoristrategi, etatens prioriteringer, prosesser, rutiner og gjeldende regelverk. Det er flere anskaffelser som det haster å få gjennomført, og erfaringen fra gjennomføring av anskaffelser i politiet premieres fordi kjennskap til prosesser og systemer vil medføre en mer effektiv leveranse fra dag én.

- (18) Til klagers subsidiære påstand, er underkriteriet saklig begrunnet ettersom det er ønskelig med en effektiv leveranse fra dag én. Politiets kategoristrategier, prioriteringer, prosesser og rutiner skiller seg fra andre offentlige virksomheter. Kriteriet kan gi enkelte leverandører et fortrinn i konkurransen, men utelukker ikke andre leverandører fra å levere tilbud eller vinne konkurransen. Underkriteriene er angitt i prioritert rekkefølge, hvor det aktuelle underkriteriet er plassert sist og vektet lavest i en helhetsvurdering. Det kom inn tre tilbud i konkurransen, der to tilbud ble vurdert og ett ble avvist. Dermed er ikke underkriteriet til hinder for konkurranse.
- (19) Når det gjelder kravet til sikkerhetsklarering, er det enighet om at kontrakten krever sikkerhetsklarering. Minstekravet innebærer at konsulenten må ha eksisterende sikkerhetsklarering, og er et lovkrav for å kunne få sikkerhetsgradert informasjon. Begrunnelsen for minstekravet er at det er behov for rask oppstart, og egen erfaring med saksbehandlingstiden fra Nasjonal sikkerhetsmyndighet tilsier at det kan ta opptil ett år før klarering foreligger. Nasjonal sikkerhetsmyndighets nettsider opplyser at lengre saksbehandlingstid enn utgangspunktet på tre måneder kan forekomme. Uten nødvendig sikkerhetsklarering, er det en risiko for at anskaffelsen må utsettes i flere måneder og at den blir forsinket.
- (20) Det vurderes hvilke sikkerhetskrav som er nødvendig i hver enkelt anskaffelse, og i andre anskaffelser er det lagt opp til at klareringsprosessen kan startes etter tildeling. I denne anskaffelsen er det likevel nødvendig med rask oppstart fordi eksisterende avtaler utløper. Formålet med den dynamiske innkjøpsordningen er å dekke politiets behov for innkjøpsfaglig bistand og skal sikre politiet tilstrekkelig kapasitet innen tjenesteområdet. Konkurranses grunnlaget opplyser at tilbudte ressurser i noen tilfeller må sikkerhetsklareres, og at det er en forutsetning at dette er godkjent av innklagede før konsulenten skal påbegynne arbeidet. Som nevnt, ble det mottatt tre tilbud, hvor ett tilbud ble avvist og to tilbud ble evaluert. Dermed er ikke minstekravet til hinder for konkurranse, og kravet er i tråd med de generelle prinsippene i anskaffelsesloven.
- (21) Samlet sett foreligger det ingen feil i konkurransen, og det foreligger ikke avlysningsplikt.

Klagenemndas vurdering:

- (22) Klagen gjelder en anskaffelse av innkjøpsfaglig bistand til eiendom og administrative anskaffelser i politiet. Klager har ikke deltatt i konkurransen, men bistår i anskaffelsesprosesser og er leverandør av konsulenttjenester. Klager mener at et underkriterium under kvalitetskriteriet gir enkelte leverandører et konkurransefortrinn og at det er stilt krav som er unødvendig konkurransebegrensende. Dette viser at klager har en interesse i at konkurransen blir avlyst og utlyst på ny med en annen utforming. Klager har dermed saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser

§ 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av innkjøpsfaglig bistand til eiendom og administrative anskaffelser som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til kroner 2 600 000 ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del III, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Ulovlig tildelingskriterium

- (23) Klagenemnda tar først stilling til om underkriteriet for tildelingskriteriet «*Kvalitet*» er ulovlig fordi det ikke oppfyller kravet til tilknytning til leveransen.
- (24) Forskriften § 18-1 (4) sier at tildelingskriteriene «*skal ha tilknytning til leveransen*». Tildelingskriteriene har tilknytning til leveransen når de «*relaterer seg til [...] tjenestene [...] som kontrakten gjelder*».
- (25) I klagenemndas praksis er det lagt til grunn at tilknytningskravet er oppfylt når tildelingskriteriet «*legger opp til en vurdering av sterke og svake sider ved ytelsene som tilbys*», se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2025/1127, avsnitt 37 med videre henvisninger. For at tildelingskriteriet skal ha tilknytning til leveransen, er det også et krav om at kriteriet må legge opp til en evaluering av forpliktende sider ved tilbudet.
- (26) Som et underkriterium for tildelingskriteriet «*Kvalitet*», hadde innklagede angitt at «*Det er en fordel om konsulenten har erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet*». Dette kriteriet skulle evalueres sammen med tre andre underkriterium angitt i prioritert rekkefølge, og var plassert sist av disse. Under tildelingskriteriet «*Kvalitet*» var det også angitt at kvalitet ville evalueres på bakgrunn av en helhetsvurdering tilknyttet konsulentens samlede relevante erfaring og kompetanse.
- (27) Kriteriets formulering om at det ville være en «*fordel*» om konsulenten hadde erfaring, viser at det ville telles positivt i vurderingen om konsulenten hadde erfaring fra anskaffelsesarbeid i politiet. Dokumentasjonskravet viste også at konsulentens eventuelle erfaring med anskaffelser i politiet skulle dokumenteres i «*Vedlegg I – CV*» og være tilstrekkelig til å synliggjøre merverdi som konsulenten kunne tilføre innenfor de enkelte preferansene. Slik evalueringen var lagt opp, ville det gjøres en helhetsvurdering der merverdien som den tilbudte konsulenten kunne tilføre gjennom erfaring med anskaffelser i politiet ville inngå i vurderingen.
- (28) Den erfaringen som konsulenten har opparbeidet seg gjennom et tidligere ansettelsesforhold hos samme oppdragsgiver, kan tilsi at konsulenten vil kunne gjennomføre de aktuelle anskaffelsene med høyere kvalitet og effektivitet. Dette gjelder særlig fordi konsulenten vil ha god kjennskap til innklagedes virksomhet, herunder prioriteringer, strategier, prosesser og rutiner. Prosessene og rutinene er unntatt innsyn, og klager og klagenemnda har ikke sett disse. Nemnda finner det likevel sannsynlig at politiet har egne prosesser, rutiner og systemer som skiller seg fra andre virksomheter, slik innklagede har gjort gjeldende. Underkriteriet har derfor tilknytning til leveransen.
- (29) Klager har anført at vurderingstemaet ikke var en del av en større helhetsvurdering, på bakgrunn av innklagedes svar til klagenemnda for offentlige anskaffelser av 29. januar 2026. Klagenemnda kan ikke se at dette er tilfellet. Det fremkommer tydelig av konkurransegrunnlaget at det skulle gjøres en helhetsvurdering under kriteriet «*Kvalitet*»,

hvor underkriteriet om erfaring fra anskaffelser fra politiet fremgikk. Nemnda kan ikke se at innklagedes beskrivelse innebærer at underkriteriene ikke inngikk i en helhetsvurdering, selv om de skulle vektes i prioritert rekkefølge.

- (30) Tildelingskriteriet mangler dermed ikke tilknytning til leveransen og er ikke ulovlig av den grunn. Klagers prinsipale anførsel fører ikke frem.
- (31) Klagenemnda tar så stilling til om tildelingskriteriet «Kvalitet» er ulovlig konkurransebegrensende og i strid med kravet til likebehandling og konkurranse.
- (32) De grunnleggende prinsippene om konkurranse og likebehandling i loven § 4 innebærer at tildelingskriteriene må være objektive og sikre at evalueringen skjer på reelle konkurransevilkår, se EU-domstolens avgjørelse i sak C-368/10 *Max Havelaar*, avsnitt 87. På den annen side kan oppdragsgiver benytte objektive kriterier uavhengig av om leverandører har ulike forutsetninger for å levere et best mulig tilbud, uten å bryte likebehandlingsprinsippet, se EU-domstolens avgjørelse i sak C-513/99 *Concordia Bus Finland*, avsnitt 85. Kravene til likebehandling og konkurranse innebærer altså at konkurransegrunnlaget ikke må utformes på en måte som virker konkurransebegrensende uten at dette kan begrunnes på en saklig og objektiv måte, se blant annet klagenemndas avgjørelser i sakene 2022/138 avsnitt 19 og 2023/714 avsnitt 17.
- (33) Selv om kriteriet i seg selv ikke stenger for at leverandører som ikke har hatt oppdrag for politiet, kan delta, er det på det rene at kravet vil gi en konkurransefordel for leverandører som kan vise til relevant erfaring fra gjennomføring av anskaffelser i politiet, altså oppdrag for innklagede. Innklagede har forklart at det er ønskelig med en effektiv leveranse fra dag én og at politiet har egne kategoristrategier, prioriteringer, prosesser og rutiner som skiller seg fra andre offentlige virksomheter. Behovet for effektiv leveranse fra dag én, er blant annet begrunnet med at eksisterende avtaler utløper.
- (34) At eksisterende avtaler utløper, er helt normalt og etter klagenemndas vurdering ikke i seg selv tilstrekkelig til å være en saklig begrunnelse for å oppstille et kriterium som er fordelaktig for leverandører som har hatt tilsvarende oppdrag for innklagede tidligere. Dersom oppdragsgiver ønsker å fortsette tjenesten eller har behov for tjenesten etter at avtalen utløper, må oppdragsgiver ta høyde for dette ved planlegging av neste anskaffelse. Nemnda bemerker i denne sammenheng at dårlig planlegging fra oppdragsgivers side ikke er en uforutsett omstendighet som saklig begrunner en hasteanskaffelse, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2022/1807 og sak 2025/0225. Når det gjelder behovet i denne anskaffelsen for rask oppstart, kan ikke klagenemnda se at innklagede har gitt noe nærmere begrunnelse for dette. Det er heller ikke forklart hvordan politiets rutiner og prosesser, samt kategoriseringer og prioriteringer skiller seg fra andre virksomheter, slik at erfaringen fra gjennomføring av anskaffelser i politiet er avgjørende. Etter nemndas syn var det mulig for innklagede å oppstille et annet underkriterium som i større grad likebehandlet leverandørene. Nemnda har på denne bakgrunn, under noe tvil, kommet til at underkriteriet ikke er tilstrekkelig saklig begrunnet og er i strid med de generelle prinsippene om konkurranse og likebehandling, jf. loven § 4.
- (35) Klagenemnda tar så stilling til om minstekravet til sikkerhetsklarering er ulovlig konkurransebegrensende og i strid med kravet til likebehandling og konkurranse.
- (36) For krav i konkurransen gjelder de samme reglene som for tildelingskriterier, gjengitt ovenfor i avsnitt 32.

- (37) Minstekravet til sikkerhetsklarering gikk frem av «Vedlegg 1.1 – CV» og angav at «Konsulenten skal være sikkerhetsklarert for Hemmelig og skal stille til autorisasjonssamtale for klarering før oppstart». Innklagede har i spørsmål og svar bekreftet klagers tolkning om at kravet om sikkerhetsklarering skulle foreligge på tilbudstidspunktet. Begrunnelsen for kravet og at dette måtte være oppfylt på tilbudstidspunktet var at oppdraget omfattet en spesifikk portefølje fra Politiets nasjonale beredskapssenter hvor det var krav om tilgang til sikkerhetsgradert informasjon fra oppstart av oppdraget. Sikkerhetsklareringene gis av Nasjonal sikkerhetsmyndighet, og innklagedes erfaring var at saksbehandlingstiden var varierende og kunne ta lang tid utover de tre månedene som opplyses som estimert saksbehandlingstid. For innklagede hastet det å få gjennomført anskaffelsen da det var behov for en rask oppstart. Dermed var det viktig at sikkerhetsklareringen forelå på tilbudstidspunktet.
- (38) Kravet om at tilbudte konsulenter skal være sikkerhetsklarert allerede på tilbudstidspunktet fremstår som unødvendig konkurransebegrensende. Sikkerhetsklarering er ikke et forhold leverandørene selv kan disponere eller fremskynde etter eget initiativ, da klareringsprosessen er avhengig av behandling hos offentlige myndigheter. Et slikt krav vil derfor kunne utelukke ellers kvalifiserte leverandører og begrense konkurransen mer enn det som er nødvendig for å ivareta oppdragsgivers behov.
- (39) Det avgjørende bør være at nødvendig sikkerhetsklarering foreligger innen tidspunktet for kontraktsoppstart eller når den aktuelle konsulenten faktisk skal utføre sikkerhetsgradert arbeid. Kravet bør derfor som utgangspunkt kunne oppfylles etter kontraktsinngåelse, innen en nærmere angitt frist.
- (40) Innklagede er kjent med at behandlingstiden for sikkerhetsklarering kan være svært mye lengre enn den estimerte saksbehandlingstiden. Dette er et forhold som kan og bør hensyntas i planleggingen av anskaffelsen, herunder ved å igangsette konkurransen i tilstrekkelig god tid før eksisterende kontrakt utløper. En slik tilnærming vil ivareta behovet for sikkerhetsklarert personell samtidig som konkurransen åpnes for et bredere leverandørmarked, og de grunnleggende anskaffelsesrettslige prinsippene om konkurranse og forholdsmessighet ivaretas.
- (41) Dette utgangspunktet kan ikke uten videre opprettholdes i de tilfeller hvor det foreligger en reell og saklig begrunnet tidsnød som ikke kan tilskrives oppdragsgivers egen planlegging, og hvor sikkerhetsklarering etter kontraktsinngåelse vil medføre en uakseptabel risiko for manglende leveranser eller oppfyllelse av kritiske samfunns- eller sikkerhetsmessige behov. I slike særtilfeller kan det være forholdsmessig å kreve at nødvendige sikkerhetsklareringer foreligger allerede på tilbudstidspunktet. Innklagede har imidlertid i foreliggende sak ikke dokumentert eller begrunnet forhold som tilsier at en eventuell tidsnød er av en slik karakter at den ikke kunne vært håndtert gjennom forsvarlig planlegging av anskaffelsen. Det er heller ikke påvist særlige omstendigheter som gjør det saklig å fravike det mindre konkurransebegrensende alternativet, nemlig å kreve at nødvendig sikkerhetsklarering foreligger ved kontraktsoppstart eller innen ressursene skal tiltre oppdraget.
- (42) Klagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at kravet om at sikkerhetsklarering på tilbudstidspunktet er ulovlig konkurransebegrensende og i strid med de generelle prinsippene om konkurranse og likebehandling, jf. loven § 4.

- (43) Klagenemnda tar så stilling til om det foreligger avlysningsplikt som følge av at minstekravet til sikkerhetsklarering og tildelingskriteriet «*Kvalitet*» er ulovlig.
- (44) En oppdragsgiver har plikt til å avlyse en konkurranse dersom det er begått feil som kan ha påvirket utfallet av konkurransen eller deltakerinteressen, og feilen ikke kan rettes på annen måte enn ved avlysning, se Høyesteretts avgjørelse i HR-2019-1801-A (Fosen Linjen) avsnitt 85 med henvisning til EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-16/16, avsnitt 106. En teoretisk mulighet for at feilen har virket inn, er ikke tilstrekkelig for å konstatere avlysningsplikt. Det kreves at det foreligger en «*nærliggende faktisk mulighet*» for at feilen har virket inn, se lagmannsrettens dom i LE-2011-40623 og blant annet Underretten (General Court) sin dom i sak T-345/03, premiss 147.
- (45) Tildelingskriteriets underkriterium vektla det som positivt ved evalueringen at leverandører hadde erfaring med arbeid fra anskaffelser i politiet fra før av. Selv om kriteriet ikke stengte for at leverandører uten slik erfaring kunne levere tilbud, har tildelingskriteriene stor betydning for om leverandører vurderer hvorvidt de vil delta i konkurransen eller ikke. De har også betydning for hvordan leverandørene utformer sine tilbud. Videre er minstekravet om sikkerhetsklarering på tilbudstidspunktet avgjørende for om leverandøren faktisk kan delta i konkurransen eller ikke, og kan dermed ha betydning for deltakerinteressen eller utfallet av konkurransen. Klager opplyser selv at de valgte å ikke delta i konkurransen som følge av tildelingskriteriet og minstekravet. Etter klagenemndas syn utgjør de to feilene samlet sett en nærliggende faktisk mulighet for at de har virket inn på deltakerinteressen eller utfallet av konkurransen. Feilene er av slik art at de kun kan rettes ved avlysning av konkurransen og ny kunngjøring med nye kriterier og krav.
- (46) Bruddet klagenemnda har konstatert gir grunnlag for tilbakebetaling av klagegebyret, jf. klagenemndsforskriften § 13.

Konklusjon:

Politiets fellestjenester har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å oppstille et ulovlig tildelingskriterium og et ulovlig minstekrav.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Hanne S. Torkelsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur